

**DEBRECENI EGYETEM INFORMATIKAI KAR
KOMPUTERGRAFIAI ÉS KÖNYVTÁR-INFORMATIKAI
TANSZÉK**

**AZ ORTODOX IKON
INFORMÁCIÓS TEZÁURUSZ**

TÉMAVEZETŐ

BENEDIKTSSON DÁNIEL

KÉSZÍTETTE

NEMESNÉ GÖRÖG ÉVA

INFORMATIKUS KÖNYVTÁROS

LEVELEZŐ TAGOZAT

III. ÉVFOLYAM

**DEBRECEN
2007**

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	3
1. A TEZAURUSZ CÉLJA	3
2. AZ INFORMÁCIÓS TEZAURUSZ	3
3. A LEFEDNI KÍVÁNT TERÜLET BEMUTATÁSA	8
4. DESZKRIPTOROK KIVÁLASZTÁSA	9
TEZAURUSZ FŐRÉS	13
HIERARCHIKUS RÉSZ	43
GRAFIKUS RÉSZ	49
PERMUTÁLT LISTA	56
FORRÁSOK	60
FELHASZNÁLT IRODALOM	61

BEVEZETÉS

1. A TEZAURUSZ CÉLJA

A tezaurusban az ortodox ikonhoz kapcsolódó

- teológiai
 - dogmatikai és
 - egyháztörténelmi
- ikonográfiai
- művészettörténeti
- és az ikonfestészet egyes konkrét munkafolyamataihoz sorolható fogalmakat gyűjtöttem össze és rendeztem a közöttük lévő kapcsolatok alapján.

Információs tezauruszként célja a témát leíró fogalmak összegyűjtése, egységesített formában való tárolása és az információ visszakereshetőségének biztosítása.

Mielőtt magáról a

- témáról
 - a témához kapcsolódó fogalmak kiválasztásának módszeréről
 - a munka közben fellépő problémákról
 - és azok általam választott megoldásairól szót ejtenék,
- néhány pontban ismertetem az információkereső tezaurusz fogalmát, alkalmazását, felépítését a könyvtári, könyvtár-informatikai előképzettséggel nem rendelkező olvasók, felhasználók tájékoztatása végett.

2. AZ INFORMÁCIÓS TEZAURUSZ

2.1. Fogalma és alkalmazása

A tezaurusz görög szó, kincsesház, kincsesládát jelent. Nevezhetjük az ismeretek tárházának.

Egy természetes nyelvű kontrollált szakterületi szótár, amely szükség szerint változtatható. Alkalmas egy szakterület terminológiájának feltárására, tárolására és visszakeresésére. Emellett jól használható keresőprofilok szerkesztésére és internetes keresésre. A tezaurusz mindig egy nagyon szűk szakterületet reprezentál, egyben bemutatja a kapcsolatokat a szakterületet leíró fogalmak között, így átfogó képet adva magáról a szakterületről.

„Az MSZ 3418-87 szabvány megfogalmazása szerint: „Az információkereső teaurusz (továbbiakban teaurusz) természetes nyelven kifejezett fogalmak olyan tartalmilag szabályozott, szükség szerint változtatható szótára, amelyben feltüntetik a legfontosabb fogalmi összefüggéseket. A teaurusz fő rendeltetése információk feldolgozása és keresése.”¹

A teaurusz három fő komponense a nyelvi, a szakterületi és a könyvtár-informatikai összetevők, melyek irányítják a szókiválasztást.

- Nyelvi komponens: irányítja a szókiválasztást az adott nyelv grammatikai szabályainak megfelelően.
- Szakmai komponens: irányítja a szókiválasztást a választott szakterület fogalmi hierarchiájának megfelelően
- Könyvtár-informatikai komponens: mint cél - információ feldolgozási és visszakeresési eszköz létrehozása - van jelen.

Fő rendeltetését, az információk feldolgozását és visszakereshetőségük biztosítását a teaurusz a fogalmak és a közöttük lévő különféle relációk felállításával éri el. A fogalmak és a közöttük lévő relációk azonos jelentőséggel bírnak a teauruszban.

A fogalmak lexikai egységekként jelennek meg, mely egységek a deszkriptor és a nemdeszkriptor. A deszkriptorok a preferált terminológia egyes alapegységei, amelyek közvetlenül alkalmasak az információ feltáráására és visszakeresésre, míg a nemdeszkriptor utalással elvezet a deszkriptorhoz.

2.2. A teaurusz rendszerének relációi

- Hierarchikus kapcsolatok: szűkebb-tágabb fogalmak
PL. MOZAIK IKON→IKON
- Asszociatív kapcsolatok: összekapcsolnak olyan deszkriptorokat, amelyek mentálisan asszociálhatók

PL. IKONOSZTÁZION↔IKON

- Szemantikai ekvivalencia kapcsolatok: deszkriptort és nemdeszkriptort társítanak, pl. szinonímák, kvázi-szinonímák, antonímák

KÉPMÁS→IKON

1. B.HAJDÚ Ágnes, BABYCZKY Béla : Bevezetés az információkereső nyelvek elméletébe és gyakorlatába, 181p

- Nyelvi ekvivalencia kapcsolatok: többnyelvű tezauruszokra vonatkoznak, összekapcsolják a más-más nyelven szereplő ugyanazon fogalmakat.

PL. KÉPMÁS→IKON←OBRAZ

- Alkalmazási kapcsolatok: összekapcsolnak egy deszkriptort és az annak használatára vonatkozó információt.

PL. IKON
UF KÉPMÁS UF=HELYETT

2.3. A tezaurusz részei, felépítése

A tezaurusz három fő részből áll:

2.3.1. Főrész: itt történik a fogalomkészlet, a deszkriptorok és nemdeszkriptorok alfabetikus felsorolása a fogalmak között lévő relációk ábrázolásával.

A főrészben deszkriptorcikkek követik egymást, élükön a deszkriptorral. A deszkriptor alatt felsorolt betűkombinációk a fogalom értelmezését adják, hierarchiában elfoglalt helyét és kapcsolatrendszerét tárják fel.

Jelölések értelmezése²

- SN** (scope note) MAGYARÁZAT, a fogalom rövid leírása, értelmezése.
- U** (use) HASZNÁLD Nemdeszkriptor és deszkriptor viszonylatában a nem preferált terminológiáról elvezet a preferáltra. Lehet szinoníma, kvázi-szinoníma, vagy helyesírási alakváltozat, más nyelvű változat.
- UF** (used for) HELYETT, legtöbbször a use utalás inverzeként használatos, azokat a deszkriptorokat látják el vele, amelyre a use utalt
- BT** (broader term) BŐVEBB FOGALOM, a deszkriptor fölérendelt fogalma
- NT** (narrower term) SZŰKEBB FOGALOM, a deszkriptor alárendelt fogalma
- RT** (related term) KAPCSOLÓDÓ FOGALOM mely sokféle szempont szerinti viszonyra utal a deszkriptor és az e betűjel után felsorakozó fogalmak között.

2.DOMONKOS Miklósné: Tezaurusz szerkesztés,1973. 40-43p.

Deszkriptorcikk felépítése a főrészben

IKONOSZTÁZION		←deszkriptor
UF	KÉPFAL	←nemdeszkriptor
SN	Keleti szertartású keresztény templomokban a szentélyt a templomhajótól elválasztó, fából vagy kőből készült ikonokkal díszített képfal.	←magyarázat
NT	POLIPTICHON	←alárendelt fogalom
RT	ALAPKÉPEK APOSTOLSOR DEÉSZISZ DIAKONUSI AJTÓK IKON KERESZTREFESZÍTÉS-CSOPORT KIRÁLYI AJTÓ NAGY DEÉSZISZ PRÓFÉTASOR ÜNNEPSOR	←rokon, kapcsolódó fogalmak

2.3.2. Hierarchikus rész : a deskriptorok alfabetikus felsorolása, szoros hierarchiában bemutatva a fogalmak elhelyezkedését az adott szakterület terminológiájában.

Ezen a részleten megfigyelhető a hierarchia, aminek fokozatait a vonalak száma jelzi. Egy vonal jelzi a deskriptort, több vonal a hozzá tartozó alárendelt fogalmat és a hierarchiaszinteket.

- ÁBRÁZOLÁSTÍPUSOK
- HAGIOGRAFIKUS IKONOK
- MENOLOGION
- ISTENSZÜLŐ IKONOK
- HODIGITRIA
- ELEUSZA
- ORANS
- JEL ISTENANYJA IKON
- KRISZTUS IKONOK
- ANASZTASZISZ
- ARKHEIROPOEITOSZ
- PANTOKRÁTOR
- TRÓNOLÓ KRISZTUS
- TRINITÁS IKONOK
- ÓSZÖVETSÉGI TRINITÁS IKONOK
- ÓSZÖVETSÉGI SZENTHÁROMSÁG
- ÚJSZÖVETSÉGI TRINITÁS IKONOK
- MEGKERESZTELKEDÉS IKON
- PÜNKÖSD IKON
- SZÍNEVÁLTOZÁS IKON

3. Grafikus rész : a fogalmak összefüggésrendszere grafikusán ábrázolva, eltérő formájú és jelentésű nyilak használatával.

A nyilak és jelentéseik:

Hierarchikus kapcsolat : egyirányú nyíl

Rokon kapcsolat : kétirányú nyíl

Deskriptor és nemdeskriptor viszonylatban szaggatott nyíl, mely a preferált alakra mutat.

4. Permutált lista : szükség esetén, az adott szakterületet leíró deskriptorok, mint lexikai egységek alakjának összetettségekor készíthető.

PL.	
CÍMÜNNEP	IKON
DOMBORÍTOTT	IKON
JEL ISTENANYJA	IKON
KÖRMENETI	IKON

3. A LEFEDNI KÍVÁNT TERÜLET BEMUTATÁSA

3.1.1. TÉMAMEGHATÁROZÁS

AZ ORTODOX IKON : IKONTEOLÓGIA ÉS IKONOGRÁFIA

A tezaurusban az ikonhoz kapcsolódó fogalmakat igyekeztem összegyűjteni és rendszerbe foglalni. Már itt a téma címbeli meghatározásánál beleütköztem az első nyelvi problémába, ami a téma egyik legfontosabb fogalmának homoníma jellegéből adódott.

Az ikon görög eredetű szó jelentése kép, képmás

Teológiai fogalomként a Szentháromság személyei viszonylatában a Fiú az Atya ikonja, egylényegű tökéletes képmása.³

A korai keresztény művészetben, az ikon kialakulása idején a Megváltó, az Istenszülő, szentek, angyalok, szentírási történetek ábrázolását jelentette, függetlenül a technikától amivel készült és a felülettől, amire festették. Lehetett akár freskó, mozaik vagy táblakép.

A régészet és művészettörténet a VI. századtól elterjedt, főként fára festett hordozható táblaképre alkalmazza az ikon szót, de emellett a mozaiktechnikával készült és domborított fém alkotásokra is ezt használja.

Napjainkban, a számítógépek korában az informatika területén jelenlévő, grafikus ábrázolásokhoz kapcsolódó, elterjedt és széles körben használt terminus technikus.

Mivel az ikon szóalakhoz egyik jelentésterületén sem kapcsolódik állandó jelző, így keresés során könnyen juthatunk téves eredményre. Ezért fontosnak tartottam a címben megjelölt állandó jelző bevezetését, így ortodox ikon szerepel a címben és a tezaurusz főrészben nondeszkríptorként, mely utalással elvezet a használt ikon formához :

ORTODOX IKON U IKON

A továbbiakban, mivel egyértelművé vált, miről van szó, a rövidebb ikon alak szerepel a főrészben

A jelző kiválasztása is magyarázatra szorul. Egyrészt utal a

- keleti keresztény liturgikus művészetre, másrészt
- az ikon által közvetített tanításnak az egyetemes keresztény egyház által vallott jellegére.

3. SHRÖNBORN: Krisztus ikonja, 20p.

A szóbeli és írott hagyomány mellett az ortodox ikon az egyház tanításának sajátos, képi kifejezője.

Habár a keresztény egyház az 1054-es nagy egyházszakadás óta nem egységes, ikonteológiai szempontból nincsenek jelentős különbségek keleti és nyugati keresztények között, (kivéve a protestánsokat) mivel az első századokban megfogalmazott dogmatikai alapok, melyekből az ikontisztelet levezethető azonosak a keleti keresztény és római katolikus egyházban is. Az ikon mégis a hajdani Bizánci Birodalom és a posztbizánci liturgikus művészet sajátja, ezért találtam megfelelőnek az ortodox jelzőt, amely utal a keleti keresztény egyházra.

4. DESZKRIPTOROK KIVÁLASZTÁSA

4.1.

Források áttekintése és csoportosítása

A szókészletet forrásai : A következő típusú forrásokat használtam, körülbelül egyenlő arányban:

- rendezett szóanyagú források
 - név-és tárgymutatóval rendelkező szakkönyvek
 - szótárral vagy lexikonnal nem találkoztam
- rendezetlen szóanyagú források
 - folyamatos szövegben szétszórtan fordultak elő a téma meghatározó fogalmai
- képanyag
 - gyakori és kevésbé ismert ikontípusokat bemutató albumok, gyűjtemények, sokat segített ezek címmeghatározása, melyekből a legfontosabbakat és legismertebbeket választottam ki.

Az ortodox ikonhoz kapcsolódó fogalmak a következő szakterületekről származnak:

- teológiai terminusok
- az ortodox ikonográfiához kapcsolódó fogalmak
- az ikonfestészet technikáját, egyes munkafolyamatait leíró kifejezések
- személynevek
- a művészettörténet és stílustörténet területéről származó fogalmak

4.2.

Deszkriptorok kiválasztása és nyelvi alakjaik:

Nyelvhasználat :

4.2.1.

A dogmatörténeti háttér fontos és jellemző fogalmainak kiválasztásakor el kellett döntenem, hogy a fogalmak mely nyelvű alakjait választom. A korai keresztény egyház a görög nyelvet használta tanításai megfogalmazásához és a görög filozófia meglévő fogalomkészletével dolgozott. Ezeket a fogalmakat használták az egyházatyák és teológusok, jelentésüket sokszor finomítva és új dimenziót adva nekik. A teológiában a dogmatörténet és ókeresztény irodalom szakterületeken ezeket a fogalmakat ma is így használják, ezért a teauruszba ezeket a fogalmakat görögül vettem fel, magyar átírással. Utalás vezet a nemdeszkriptorról a deszkriptorra.

PL.

TERMÉSZET U PHÜSZISZ

SZEMÉLY U HÜPOSZTASZISZ

4.2.2.

Előfordulnak olyan fogalmak, melyeknek csak görög megfelelőjét vettem fel a teauruszba, mivel a magyar alak jelentésterülete szokatlanak és kevésbé használtak tűnik, a szakirodalom is a görög alakot használja :

PL.

PROSZÓPON

DEÉSZISZ

Ezekben az esetekben a magyarázatos részben röviden próbáltam ezen fogalmak jelentését ismertetni.

4.2.3.

Azokban az esetekben is a görög megfelelőt választottam, ha a liturgikus nyelvhasználatban és a művészet területén már meghonosodott, széles körben ismert és használt a fogalom.

PL.

URALKODÓ KRISZTUS U PANTOKRÁTOR

ÚTMUTATÓ ISTENSZÜLŐ U HODIGITRIA

IRGALMAS ISTENSZÜLŐ U ELEUSZA

4.2.4.

Néhány esetben talán kevésbé ismertnek tűnhet a görög változat, de a következő esetben pl. azért választottam, mert rövidebb és kifejezőbb a négy szóból álló magyar alaknál.

PL.

NEM KÉZZEL FESTETT IKON U ARKHEIROPOEITOSZ

POKOLRASZÁLLÁS IKON U ANASZTASZISZ

Ennek ellenkezője is előfordul. A magyar nyelvű alak elterjedtebb a szakirodalomban és a mindennapi szóhasználatban is.

PL.

TRÓNUSIKONOK U ALAPKÉPEK

4.2.5.

Külön csoportot képeznek az ikonfestés technikájához kapcsolódó fogalmak, melyek között vegyesen szerepel újjörög, orosz stb. Ezek érezhetően különböznek a teológiai fogalmaktól szóalakjukban is. Mivel magyar megfelelővel nem találkoztam, így közlöm őket, a magyarázatos részben röviden ismertetve jelentéseiket.

PL.

LEVKASZ

OLIFA

BASMÁ

RIZA

4.2.6.

Következő csoportja az utalásoknak a személynevek megfelelő alakjára történő utalás. Ezekben az esetekben is igyekeztem a görög alakokat használni a latinnal szemben.

PL.

ATANÁZ U ATHANASZIOSZ

NIZZAI U NÜSSZAI

NAZIANZI U NASZIANSZOSZI

Deszkriptorként használva ezeket a személyneveket elhagytam a „szent” jelzőt, azt a magyarázatos részben közlöm.

A személynevek alakjaitól eltérő Szent Miklós nevének egy ikontípusként való használata.

A keleti keresztény egyház védőszentjeként szinte mindig találkozunk ikonjaival az ikonosztázionok alapképei között. Nevével összeforrt a szent jelző, az ikonokon is így szerepel, ezért itt az utalás a következőképpen történt :

PL.

MIKLÓS IKON U SZENT MIKLÓS IKON

4.2.7

Az ikonnal kezdődő fogalmak használatakor az ikon szót használom a kép helyett. A szakirodalomban gyakran találok képtisztelet, képrombolás kifejezésekkel is, de az egységes alakok miatt az ikon-t használom

PL.

KÉPTISZTELET U IKONTISZTELET
KÉPROMBOLÁS IKONROMBOLÁS

4.2.8.

Deszkriptorként szerepelnek egyes fő ikontípusok, és művészettörténeti stílusok, de konkrét, egyedi ikonokat nem adok meg a fő típusokhoz.

Ez alól csak egyetlen esetben tettem kivételt, az ikonok ikonjának is nevezett Andrej Rubljov Ószövetségi Szentháromság című ikonja esetében, egyrészt ismertsége és a Rubljovhoz kapcsolódó asszociáció miatt, másrészt mert létrejött egy típus születése is volt.

Ez a Rubljov által létrehozott, a Szentháromságot az Ábrahámot meglátogató három angyal személyében ábrázoló típus az ószövetségi-típusú Trinitás-ikonoknak egyetlen, a keleti keresztény egyház által kanonizált formája, melyre a Százcikkelyes reformokat óhajtó zsinat, a Sztoglav is hivatkozott és mércéként állított az ikonfestők elé a XVI. Században.

Köszönetnyilvánítás:

Végezetül szeretném megköszönni Beneditsson Dánielnek, témavezető tanáromnak és Szentesi Csaba görög katolikus atyának a dolgozat megírásához nyújtott szakmai segítséget mind könyvtár-informatikai, mind teológiai szempontból, valamint az érdeklődést, amit a szakdolgozat iránt tanúsítottak.

TEZAURUSZ FŐRÉS

ABGÁR

SN Edessza leprás királya. Gyógyulásának Krisztus képmása általi csodás története a Menologionban található.

RT [ARKHEIROPOEITOSZ](#)

ÁBRÁZOLÁS-MODELLEK

NT [DRÁMAI –MODELL](#)

[EPIKUS –MODELL](#)

[PANEGIRIKUS-MODELL](#)

[TEOLÓGIAI VITA-MODELL](#)

RT [IKONFESTÉSZET](#)

[ORTODOX IKONOGRÁFIA](#)

[TOPOSZOK](#)

ÁBRÁZOLÁSTÍPUSOK

NT [HAGIOGRAFIKUS IKONOK](#)

[ISTENSZÜLŐ IKONOK](#)

[KRISZTUS IKONOK](#)

[TRINITÁS IKONOK](#)

RT [IKONFESTÉSZET](#)

[ORTODOX IKONOGRÁFIA](#)

ALAPKÉPEK

UF TRÓNUSIKONOK

SN A görögkeleti szertartású templomokban a kapuk közeit díszítő négy alapkép melyek közül három állandó, a negyedik a címünnep-ikon

NT [ÁLLANDÓ ALAPKÉPEK](#)

[CÍMÜNNEP-IKON](#)

[DESZPOTIKUS IKONOK](#)

RT [IKONOSZTÁZION](#)

ALAPOZÁS

SN A fatábla előkészítése és tartóssá tétele a leendő kép számára.

RT [BOLUS](#)
[IKONFESTÉSZET](#)
[LEVKASZ](#)
[VÁSZONBORÍTÁS](#)

ÁLLANDÓ ALAPKÉPEK

SN A görögkeleti szertartású templomokban a kapuk közeit díszítő három állandó alapkép.

BT [ALAPKÉPEK](#)
NT [DESZPOTIKUS IKONOK](#)
[SZENT MIKLÓS IKON](#)

ANALOGION

UF IKONÁLLVÁNY

SN Erre teszik rá az ikont, hogy a hívek tiszteletüket fejezhessék ki.

RT [IKON](#)

ANASZTASZISZ

UF POKOLRASZÁLLÁS-IKON

SN A Poklokra leszálló és a lebilincseltek kötelékeit feloldozó Krisztus, kétfelől Ádámmal és Évával.

BT [KRISZTUS IKONOK](#)

APOSTOLSOR

SN Nagyobb ikonosztázionokon az apostolokat ábrázoló ikonsor az Ünnepsor felett.

RT [IKONOSZTÁZION](#)

ARANY SZÍN

SN Az isteni fény szimbóluma, a kegyelem kifejezésének eszköze.

BT [SZÍNSZIMBOLIKA](#)
RT [ARANYOZÁS](#)

ARANYOZÁS

SN Az alapozás után vékony aranylemezeket ragasztanak a táblára.

RT [ASSZISZT](#)
[ARANY SZÍN](#)
[IKONFESTÉSZET](#)

ARIANIZMUS

SN Áreiosz (IV. század) alexandriai presbiter teóriája szerint a Szentháromság személyei nem egylényegűek; az Atya végtelen módon felülmúlja a Fiút.

RT [ATHANASZIOSZ, ALEXANDRIAI](#)
[KRISZTOLÓGIAI VITÁK](#)
[NIKAIAI HITVALLÁS](#)

ARKHEIROPOEITOSZ

UF NEM KÉZZEL ALKOTOTT IKON

SN Az egyházi hagyomány megerősítése szerint a Megváltó első ikonja földi élete során keletkezett.

BT [KRISZTUS IKONOK](#)
RT [ABGÁR](#)

ASSZISZT

SN A fénybe öltözöttség érzékeltetésére szolgáló aranyszálak, melyekkel a ruhák redőit szövük át.

RT [ARANYOZÁS](#)

ATANÁZ U ATHANASZIOSZ, ALEXANDRIAI

ATHANASZIOSZ, ALEXANDRIAI

UF ATANÁZ

SN Püspök, egyháztanító, szent, III-IV. század. Az Atya és Fiú egylényegűségének nagy tanítója, legfontosabb írásai az arianizmus elleni beszédei. Tanítása szerint az Ige, mint egylényegű tökéletes képmás hiánytalanul tükrözi az őskép tökéletességét.

BT [EGYHÁZATYÁK](#)
RT [ARIANIZMUS](#)
[NIKAIAI HITVALLÁS](#)

BARNA SZÍN

SN Az anyagot szimbolizálja, annak sűrűségét érzékelteti.

BT [SZÍNSZIMBOLIKA](#)

BASMÁ

SN Az ikonokat gyakran díszítő, művészi kovácsolt, cizellált gyöngy vagy drágakő díszítésű fémburkolat, mely az egész hátteret fedetlenül hagyja.

BT [FÉMBORÍTÁSOK](#)

RT [MANDORLA](#)

[OKLÁD](#)

[RIZA](#)

BASZILEIOSZ, NAGY

UF NAGY SZENT BAZIL

SN Érsek, egyháztanító, szent, IV.század. Dogmatikus írásaiban a Szentlélek istenségével, a phüszisz-hüposztaszisz kérdéseivel foglalkozott. Reformokat hajtott végre a liturgia terén. A keleti szerzetesség atyja.

BT [KAPPADÓKIAI ATYÁK](#)

RT [GERGELY, NASZIANSZOSZI](#)

[GERGELY, NÜSSZAI](#)

BESZENTEELÉS

SN Elkészültük után egyházi előjáró felszenteli ezzel hitelesíti és tanításra alkalmassá teszi az ikont.

RT [IKONFESTÉSZETI KÁNON](#)

BÍBOR SZÍN

SN Mint szimbólum a császárok színe, Krisztusnak a világ feletti uralmát jelképezi.

BT [SZÍNSZIMBOLIKA](#)

BIZÁNCI IKONFESTÉSZET

SN A Római Birodalom kettészakadása után a 395-1453-ig fennálló Bizánci Birodalom hellenisztikus gyökerű, különböző korszakokra tagolódó ikonművészete.

BT [IKONFESTÉSZETI STÍLUSOK](#)

NT [PREBIZÁNCI IKONFESTÉSZET](#)

[GRÚZ IKONFESTÉSZET](#)

RT [HÉSZÜKHAZMUS KORA](#)

[KOMNÉNOSZ-DINASZTIA KORA](#)

[MAKEDÓN KORSZAK](#)

[PALAILOGOSZ RENESZÁNSZ](#)

BOLGÁR IKONFESTÉSZET

BT [POSZTBIZÁNCI IKONFESTÉSZET](#)

BOLUS

SN Vörös földből, fagyúból, szerves enyvből készült folyadék melyet a levkaszra visznek fel. Erre kerül az aranyozás során az aranyfüst.

RT [ALAPOZÁS](#)
[LEVKASZ](#)

CÁRI KAPU U KIRÁLYI AJTÓ

CÍMÜNNEP-IKON

SN A görögkeleti szertartású templomokban a kapuk közeit díszítő négy alapkép egyike, mely a templom címadó ünnepét ábrázolja.

BT [ALAPKÉPEK](#)

DAMASZKUSZI SZENT JÁNOS U JÁNOS, DAMASZKUSZI

DEÉSZISZ

UF KÖNYÖRGÉS

SN Az ikonosztázion központi része. Pantokrátor Krisztus két oldalán az Istenszülővel és Keresztelő Szent Jánossal.

NT [NAGY DEÉSZISZ](#)
RT [KRISZTUS IKONOK](#)
[IKONOSZTÁZION](#)
[PANTOKRÁTOR](#)

DESZPOTIKUS IKONOK

SN Az állandó alapképek közül a legfontosabbak és mindig megtalálhatók, ezek a Pantokrátor és Istenanyja a gyermekkel.

BT [ÁLLANDÓ ALAPKÉPEK](#)
NT [ISTENSZÜLŐ IKONOK](#)
[PANTOKRÁTOR](#)

DIAKONUSI AJTÓK

- SN Az ikonosztázion északi és déli, a királyi ajtónál szerényebb kiképzésű ajtói. Az északin sokszor Szent Mihály arkangyal, a délin Gábrriel arkangyal ikonja található.
- RT [IKONOSZTÁZION](#)

DIONÜSZOSZ DA FURNA U FURNA, DA DIONÜSZOSZ

DOKETIZMUS

- SN Ezen eretnekség tanítása szerint Isten megtestesülése nem valós, hanem látszólagos volt.
- BT [IKONROMBOLÓ ERETNEKSÉGEK](#)

DOMBORÍTOTT IKON

- SN Fém tárgyak hátoldalán végzett művelettel létrehozott ikonok.
- BT [IKON](#)
- RT [GRÚZ IKONFESTÉSZET](#)

DRÁMAI MODELL

- SN Az ábrázolás drámai eseményt dolgoz fel.
- BT [ÁBRÁZOLÁS-MODELLEK](#)

EGYHÁZATYÁK

- SN A III-VIII. században élt jelentős teológusok, akik a krisztológia és szentháromságtan területén a fogalmak tisztázásával és újak bevezetésével megalapozták a keresztény antropológiát. Egyre pontosabban fogalmazták meg az egyház hitét és védték meg azt az eretnokségekkel szemben.
- NT [ATHANASZIOSZ, ALEXANDRIAI JÁNOS, DAMASZKUSZI](#)
- RT [KAPPADÓKIAI ATYÁK](#)
[HÜPOSZTASZISZ VITÁK](#)

EGYLÉNYEGŰSÉG U HOMOUSZION

ELEUSZA

UF IRGALMAS ISTENSZÜLŐ

SN Az anyai gyöngédséget és szeretetet kifejező, a Hodigitria típusból kialakult Istenszüllő ikon, melyen a gyermek Jézus Mária arcához hajol.

BT [ISTENSZÜLŐ IKONOK](#)

ELŐRAJZOLÁS

SN A kompozíció alapsémájának faszénnel való megrajzolása, amit később letöröltek, majd a kontúrokat feketével áthúzták és bevésték a fába.

RT [IKONFESTÉSZET](#)

ENKAUSZTIKA

SN Görög szó, jelentése olvasztott viaszban oldott festék. Ókori görög-római festészeti technika. Az első századok keresztény ikonfestészete is átvette.

RT [PREBIZÁNCI IKONFESTÉSZET](#)

EPIKUS MODELL

SN Az e modell alapján készült ikonok történeteket beszélnek el, részletesen, kronológiai sorrendben.

BT [ÁBRÁZOLÁS- MODELLEK](#)

RT [HAGIOGRAFIKUS IKONOK](#)
[MENOLOGION](#)

FEHÉR SZÍN

SN Mint szimbólum a tisztaság és keveredés nélküliség, az Istennek szenteltség színe.

BT [SZÍNSZIMBOLIKA](#)

FEKETE SZÍN

SN Mint szimbólum a fény teljes hiánya, a halál, az alvilág színe.

BT [SZÍNSZIMBOLIKA](#)

FELIRATOK

SN Az ábrázolt személy vagy esemény neve, a festés utolsó mozzanata. Tanúsítja, hogy az ikon hű prototípusához.

NT [MÉTÉR THEOU](#)

[ICXC NIKA](#)

[PANAGIA](#)

RT [FESTŐKÖNYVEK](#)

[ÍRÁSMINTÁK](#)

FÉMBORÍTÁSOK

SN Ötvösmunkák, melyek az ikon díszítését szolgálják.

NT [BASMÁ](#)
[MANDORLA](#)
[OKLÁD](#)
[RIZA](#)

RT [IKON](#)

FESTŐKÖNYVEK

SN Tartalmazzák az ikontípusok kanonizált ábrázolási formáját, a festészeti technikákat és az ikonfestőre vonatkozó előírásokat.

NT [HERMENEIA](#)
RT [FURNA, DA DIONÜSZOSZ](#)
[FELIRATOK](#)

FORDÍTOTT PERSPEKTÍVA

SN Az ikonfestészetre jellemző perspektíva, melynek középpontja nem a háttérben, hanem a szemlélőben van.

RT [IKONOFESTÉSZET](#)

FURNA, DA DIONÜSZOSZ

UF DIONÜSZOSZ DA FURNA

SN Athoszi szerzetes, ikonfestő mester. Híres festőkönyve a Hermeneia.

RT [HERMENEIA](#)

GERGELY, NASZIANSZOSZI

UF NAZIANZI SZENT GERGELY

SN Püspök egyháztanító, szent, IV. század. A Szentháromságtan nagy tanítója. Krisztológiájában tanúságot tett a személy egységéről Krisztusban, akiben az isteni és emberi természetek önmagukban és teljességükben léteznek.

BT [KAPPADÓKIAI ATYÁK](#)

RT [BASZILEIOSZ, NAGY](#)
[GERGELY, NÜSSZAI](#)

GERGELY, NÜSSZAI

UF NIZZAI SZENT GERGELY

SN Püspök, egyháztanító szent, IV. század. Nagy Szent Bazil bátyja, az ortodoxia kiemelkedő képviselője, krisztológiájában a két természet keveredés nélküli egységét vallotta.

BT [KAPPADÓKIAI ATYÁK](#)

RT [BASZILEIOSZ, NAGY
GERGELY, NASZIANSZOSZI](#)

GERGELY, PALAMASZ

UF PALAMASZ SZENT GERGELY

SN Teológus, szent, athoszi szerzetes. A hészükhazta mozgalom legjelentősebb képviselője.

RT [HÉSZÜKHAZMUS](#)

[PALAMIZMUS](#)

[PALAILOGOSZ RENESZÁNSZ](#)

GOLGOTA KERESZT-KOMPOZÍCIÓ U KERESZTREFESZÍTÉS-CSOPORT

GREK, FEOFAN

SN Görög ikonfestő, XIV.század második fele. A világ egyik legeredetibb ikonfestője, Rubljov mestere.

RT [OROSZ HÉSZÜKHAZMUS](#)

[RUBLJOV, ANDREJ](#)

GRÚZ IKONFESTÉSZET

BT [BIZÁNCI IKONFESTÉSZET](#)

RT [DOMBORÍTOTT IKON](#)

[REKESZZOMÁNCOS IKONOK](#)

HAGIOGRAFIKUS IKONOK

SN Szentábrázolási típus. Középen általában a szent egészalakos képe, körben az életéből vett jelenetekkel díszítve. Az írott életrajz festészeti megfelelője.

BT [ÁBRÁZOLÁSTÍPUSOK](#)

RT [EPIKUS-MODELL](#)

[MENOLOGION](#)

HERMENEIA

- SN Dionüszosz da Furna híres festőkönyve.
BT [FESTŐKÖNYVEK](#)
RT [FURNA, DA DIONÜSZOSZ](#)

HÉSZÜKHAZMUS

- SN Az ortodox lelki tapasztalat egyik misztikus iránya. Teológiai alapot nyújt az ember átistenüléséről és a Szentlélek megvilágosító hatásáról vallott ősi keresztény tanításnak. Előzménye Teológus szent Simeon, képviselője Palamasz Szent Gergely.
NT [OROSZ HÉSZÜKHAZMUS](#)
RT [GERGELY, PALAMASZ](#)
[HÉSZÜKHAZMUS KORA](#)
[IKONTEOLÓGIA](#)
[PALAILOGOSZ-RENEZÁNSZ](#)
[PALAMIZMUS](#)

HÉSZÜKHAZMUS KORA

- SN A XIV.század második fele, a hészükhazmus virágzása.
RT [BIZÁNCI IKONFESTÉSZET](#)
[HÉSZÜKHAZMUS](#)

HODIGITRIA

- UF ÚTMUTATÓ ISTENSZÜLŐ
SN A gyermek Jézusra, mint Út-ra mutató Istenszülő ábrázolás-típus
BT [ISTENSZÜLŐ IKONOK](#)

[HÓDOLAT U PROSKÜNÉSZISZ](#)

HOMOUSZION

- UF EGYLÉNYEGŰSÉG
SN Görög szó, az első századok teológiai vitáiban kikristályosodott egyházi tanítás szerint a Fiú egylényegű képmása az Atyának.
RT [NIKAIAI HITVALLÁS](#)
[HÜPOSZTASZISZ VITÁK](#)

HÜPOSZTASZISZ

UF SZEMÉLY

SN Olyan egyedi létezőt jelöl ez a fogalom, amelyet csak a tulajdonnév tud leírni.

RT [HÜPOSZTASZISZ-VITÁK](#)
[PHÜSZISZ](#)

HÜPOSZTASZISZ VITÁK

SN A III-IV. században lezajlott teológiai viták, mely a szentháromság-tanban az egymástól megkülönböztetendő személyek lényegi egységének fogalmi megragadhatósága körül zajlottak.

BT [KRISZTOLÓGIAI VITÁK](#)

RT [EGYHÁZATYÁK](#)

[HOMOUSZION](#)

[HÜPOSZTASZISZ](#)

[KHARAKTÉR](#)

[PERIGRAPHÉ](#)

[PHÜSZISZ](#)

[PROSZÓPON](#)

ICXC NIKA

SN Jézus Krisztus győz jelentésű felirat egyes ikonokon.

BT [FELIRATOK](#)

RT [KENYÉRPECSÉT](#)

IKON

UF KÉPMÁS

ORTODOX IKON

SN Az ortodox keresztény tanítás szerint az ikon festett teológia, az egész ortodoxia kifejeződése. Alapja az egyháznak Krisztus megtestesüléséről vallott tanítása.

Anyagi értelemben fára vagy fémre festett hordozható táblakép a görög szertartású keresztény egyházban.

NT [DOMBORÍTOTT IKON](#)

[KÖRMENETI IKON](#)

[MENOLOGION](#)

[MOZAIK IKON](#)

[REKESZZOMÁNCOS IKON](#)

[TRIPTICHON](#)

RT [ANALOGION](#)

[FÉMBORÍTÁSOK](#)

[IKONFESTŐ](#)

[IKONFESTÉSZET](#)

[IKONOGRÁFIA](#)

[IKONOSZTÁZION](#)

[IKONTEOLÓGIA](#)

[ORTODOX IKONOGRÁFIA](#)

IKONÁLLVÁNY U ANALOGION

IKONFESTÉSZET

SN Az ikonok létrejöttének folyamata. A különböző munkafolyamatoknak megfelelően több mesterember vett részt benne imádság és elmélkedés kíséretében.

RT [ALAPOZÁS](#)
[ARANYOZÁS](#)
[ELŐRAJZOLÁS](#)
[FORDÍTOTT PERSPEKTÍVA](#)
[IKON](#)
[IKONFESTÉSZETI STÍLUSOK](#)
[IKONFESTŐ](#)
[LAKKOZÁS](#)
[TÁBLAKÉSZÍTÉS](#)

IKONFESTÉSZETI KÁNON

SN Az ábrázolt témára, személyekre vonatkozó kanonizált egyházi szabályok gyűjteménye, melyhez a festőnek tartania kellett magát. Kiterjed az előkészítésre, anyagokra, kompozícióra és a színek jelképes jelentésére, emellett az imára és elmélkedésre.

RT [ÁBRÁZOLÁSTÍPUSOK](#)
[BESZENTELÉS](#)
[FESTŐKÖNYVEK](#)
[IKONFESTÉSZET](#)
[IKONTEOLÓGIA](#)
[SZÍNSZIMBOLIKA](#)

IKONFESTÉSZETI STÍLUSOK

NT [BIZÁNCI IKONFESTÉSZET](#)
[POSZTBIZÁNCI IKONFESTÉSZET](#)
[OROSZ IKONFESTÉSZET](#)
[KORTÁRS IKONFESTÉSZET](#)
RT [IKONFESTÉSZET](#)

IKONFESTŐ

SN Technikai kivitelező, aki az ikont nem kitalálja, hanem az egyház törvénye és kanonizált hagyománya alapján létrehozza a szentatyák által meghatározott normák és kompozíció szerint.

RT [IKON](#)
[IKONFESTÉSZET](#)

IKONOGRÁFIA

- SN Művészi képnelv, mely gyakran használja a szimbólumokat, allegóriákat.
NT [ORTODOX IKONOGRÁFIA](#)
RT [IKON](#)

IKONOSZTÁZION

- UF KÉPFAL
SN Keleti szertartású keresztény templomokban a szentélyt a templomhajótól elválasztó, fából vagy kőből készült ikonokkal díszített képfal.
NT [POLIPTICHON](#)
RT [ALAPKÉPEK](#)
[APOSTOLSOR](#)
[DEÉSZISZ](#)
[DIAKONUSI AJTÓK](#)
[IKON](#)
[KERESZTREFESZÍTÉS-CSOPORT](#)
[KIRÁLYI AJTÓ](#)
[NAGY DEÉSZISZ](#)
[PRÓFÉTASOR](#)
[ÜNNEPSOR](#)

IKONOKLASZTÁZIA U IKONROMBOLÁS

IKONOKLASZTA ZSINAT

- UF IKONROMBOLÓ ZSINAT
SN 754-ben Konsztantinosz Koprónümosz császár zsinatot hívott össze Hieriában, ahol elítélték a képtiszteletet.
RT [IKONROMBOLÁS KORSZAKA](#)

IKONROMBOLÁS

- UF IKONOKLASZTÁZIA
KÉPROMBOLÁS
SN Dogmatikai szempontból a második isteni személy megtestesülésének dogmáját elutasító, és az ószövetségi képtilalomra hivatkozva az ábrázolásokat tiltó és megsemmisítő tevékenység.
RT [IKONTEOLÓGIA](#)
[IKONTISZTELET](#)

IKONROMBOLÁS KORSZAKA

- SN VII-IX században zajló dogmatikai, politikai, szociális kérdésekkel és az iszlám invázióval összefüggő háborúskodás. Elméleti hátterét különböző, az ábrázolást többé vagy kevésbé üldöző eretnekségek adták.
- RT [IKONOKLASZTA ZSINAT](#)
[IKONROMBOLÓ ERETNEKSÉGEK](#)
[ORTODOXIA GYŐZELME](#)

IKONROMBOLÓ ERETNEKSÉGEK

- SN Az egyház tanításával ellentétes tanokat valló, ebből következően az ikontiszteletet tévesen ikonimádatnak gondoló, ezért az ikonokat üldöző és megsemmisítő, részben politikai hátterű mozgalmak.
- NT [DOKETIZMUS](#)
[MONOFIZITIZMUS](#)
[PAULIKÁNIZMUS](#)
- RT [IKONROMBOLÁS KORSZAKA](#)

IKONROMBOLÓ ZSINAT U IKONOKLASZTA ZSINAT

IKONTEOLÓGIA

- SN A keresztény teológia szerint mindenfajta képi ábrázolás legmélyebb és végső alapja a Szentháromság. Vizsgálódása Isten tökéletes képmására, a megtestesült Logoszra irányul, mely Ősképe minden képiségnak.
- RT [HÉSZÜKHAZMUS](#)
[IKONFESTÉSZETI KÁNON](#)
[IKONROMBOLÁS](#)
[IKONTISZTELET](#)
[KRISZTOLÓGIAI VITÁK](#)
[IKON](#)

IKONTISZTELET

- SN Az ikonokat védő ortodox ikontisztelők szerint az ikon nem azonos archetípusával, hanem az ikon szó jelentése szerint is a kép és az archetípus közötti lényegi különbséget foglalja magában. Az ikon nem a természetet, hanem a személyt ábrázolja.
- RT [IKONROMBOLÁS](#)
[IKONTEOLÓGIA](#)
[IKONTISZTELET DOGMÁJA](#)
[LATREIA](#)
[PROSZKÜNÉSZISZ](#)

IKONTISZTELET DOGMÁJA

SN Eiréné császárnő idejében összeült hetedik egyetemes zsinat 787-ben elítélte az ikonoklaszta zsinat határozatait és megalkotta az ikontisztelet dogmáját.

RT [IKONTISZTELET](#)
[PROSZKÜNÉSZISZ](#)

IMÁDÁS U LATREIA

ÍRÁSMINTÁK

SN Az ikonokon szereplő feliratok betűinek formája, mely koronként változó és támpontot ad az ikon korának meghatározásakor.

RT [FELIRATOK](#)

IRGALMAS ISTENSZÜLŐ U ELEUSZA

ISTENSZÜLŐ IKONOK

BT [ÁBRÁZOLÁSTÍPUSOK](#)

NT [ELEUSZA](#)
[HODIGITRIA](#)
[ORANS](#)

RT [DESZPOTIKUS IKONOK](#)

JÁNOS, DAMASZKUSZI

UF DAMASZKUSZI SZENT JÁNOS

SN Egyháztanító, szent, VII-VIII. sz. Az egyház képekkel kapcsolatos tanítását és annak az ószövetségi tartalomhoz való viszonyát különösen világosan fejtette ki beszédeiben, melyeket az ikonok védelmében az ikonrombolók ellen írt. János szerint a tisztelet nem a képnek, hanem az ábrázolt személynek szól.

BT [EGYHÁZATYÁK](#)

JEL ISTENANYJA IKON

SN Mária felemelt karokkal áll, keblén egy medalionban ott látható az Immanuel ábrázolás, utalva az Izajás jövendölésre. Az egyházat személyesíti meg.

BT [ORANS](#)

KAPPADÓKIAI ATYÁK

- SN A IV. században élt teológusok. Döntő módon hozzájárultak a szentháromságtan személyfogalmának tisztázásához.
- NT [BASZILEIOSZ,NAGY](#)
[GERGELY, NAZIANSZOSZI](#)
[GERGELY, NÜSSZAI](#)
- RT [EGYHÁZATYÁK](#)

KÉK SZÍN

- SN Mint szimbólum egyrészt a spiritualitás, a transzcendencia színe. A kék köpeny a megtestesüléssel vállalt emberség színe.
- BT [SZÍNSZIMBOLIKA](#)

KENYÉRPECSÉT

- SN A proszforán szereplő IC XC felíratú pecsét, jelentése Jézus Krisztus győz.
- RT [ICXC NIKA](#)

KÉPFAL U IKONOSZTÁZION

KÉPMÁS U IKON

KÉPROMBOLÁS U IKONROMBOLÁS

KERESZTREFESZÍTÉS-CSOPORT

- UF GOLGOTA KERESZT KOMPOZÍCIÓ
- SN A keresztre feszített Krisztust az Istenszülővel és Szent János apostollal ábrázoló ikonok
- RT [IKONOSZTÁZION](#)

KHALKEDONI DOGMA

- SN A 451-es khalkedoni negyedik egyetemes zsinat dogmája kimondja Krisztusban, mint egy személyben a két természet: isteni és emberi egységét.
- RT [KRISZTOLÓGIAI VITÁK](#)
[PHÜSZISZ](#)

KHARAKTÉR

SN Görög szó, jelentése egyszerre elvont és konkrét. Jelent megkülönböztető jegyet és megfestett-mintázott portrét. Kiemelt szerephez jut az ikonrombolási vitában. Körülírható-e a körülírhatatlan?

RT [HÜPOSZTASZISZ-VITÁK](#)
[PERIGRAPHÉ](#)
[PROSZÓPON](#)

KIJEVI RUSZ IKONFESTÉSZETE

SN A XI-XIII századi ősi Ruszt az ikonok országának is nevezték. Ikonművészetének megkülönböztető vonása, hogy nem olvasztott magába ókori hagyományokat.

BT [OROSZ IKONFESTÉSZET](#)

KIRÁLYI AJTÓ

UF CÁRI KAPU

SN Az ikonosztázion legnagyobb, középső kapuja.

RT [IKONOSZTÁZION](#)

KOMNÉNOSZ-DINASZTIA KORA

SN A legjelentősebb bizánci dinasztiáról elnevezett stílusirányzat a XI-XIII. században. Jellemző rá a klasszikus és kifinomult ábrázolásmód.

RT [BIZÁNCI IKONFESTÉSZET](#)

KORTÁRS IKONFESTÉSZET

SN XIX-től .Oroszországi, görög, olasz és a franciaországi orosz emigráció ikonfestő iskolái és alkotásaik. Kiemelkedő képviselőik Krug, Uszpenszkij, Zinon apát.

BT [IKONFESTÉSZETI STÍLUSOK](#)

KÖNYÖRGÉS U DEÉSZISZ

KÖRMENETI IKON

SN Mindkét oldalukon festett, körmeneti célra használt ikonok.

BT [IKON](#)

KRÉTAI ÉS KÖZÉP-GÖRÖG IKONFESTÉSZET

- SN Nagy mesterségbeli tudással rendelkező, eklektikus stílusú krétoi és a Meteóra-kolostorvidék monumentális stílusú alkotásai a XV. században.
- BT [POSZTBIZÁNCI IKONFESTÉSZET](#)

KRISZTOLÓGIAI VITÁK

- SN Az első századok folyamán Jézus Krisztus személyével, isteni és emberi természetével, az Atyával és Szentlélekkel való egylényegűségével kapcsolatos teológiai viták.
- NT [HÜPOSZTASZISZ-VITÁK](#)
- RT [ARIANIZMUS](#)
[KHALKEDÓNI DOGMA](#)
[IKONTEOLÓGIA](#)
[NIKAIAI HITVALLÁS](#)

KRISZTUS IKONOK

- BT [ÁBRÁZOLÁSTÍPUSOK](#)
- NT [ANASZTASZISZ](#)
[ARKHEIROPOEITOSZ](#)
[PANTOKRÁTOR](#)
[TRÓNOLÓ KRISZTUS](#)
- RT [DEÉSZISZ](#)
[PANEGIRIKUS MODELL](#)

KRISZTUS MEGKERESZTELKEDÉSE IKON

- SN Az Atyát mint szózatot, a Jordánban álló Fiút, és a Lelket galamb képében ábrázoló ikontípus.
- BT [ÚJSZÖVETSÉGI TRINITÁS IKONOK](#)

LAKKOZÁS

- SN A befejezett ikonra védő lakkréteg kerül.
- BT [IKONFESTÉSZET](#)
- RT [OLIFA](#)

LATREIA

UF IMÁDÁS

SN Az ikonokat csak tiszteletteljes hódolat illeti meg, imádat csak az Úrnak szólhat, akit a kép megjelenít.

RT [IKONTISZTELET](#)
[PROSZKÜNÉSZISZ](#)

LEVKASZ

SN Az ikon végső alapozását adó fehér réteg. Tokhalenyv és alabástrompor keveréke, melyet melegen visznek fel a fatáblára, majd csiszolják.

RT [ALAPOZÁS](#)
[BOLUS](#)

MAKEDÓN KORSZAK

SN Az ikonrombolást követő korszak : IX-XI.század, a szakrális művészet minden területét irányító kánonok megszilárdulásának ideje.

RT [BIZÁNCI IKONFESTÉSZET](#)

MANDORLA

SN Egyes ikonokon található, többnyire ovális, mandula, néha kör alakú aranyozott keret

BT [FÉMBORÍTÁSOK](#)

RT [BASMÁ](#)
[OKLÁD](#)
[RIZA](#)

MÉLYÍTETT KÉPMEZŐ

SN A táblát készítő ács a megfestendő oldalra mélyített mezőt vésett, ezáltal perem keletkezett, mely szükségtelenné tette a keretet.

RT [TÁBLAKÉSZÍTÉS](#)

MENOLOGION

SN Ikonra festett szent kalendárium, havi ikon. Szentek legendáinak ábrázolásai a liturgikus naptár szerinti egymásutániségben.

BT [IKON](#)

RT [EPIKUS MODELL](#)
[HAGIOGRAFIKUS IKONOK](#)

MÉTÉR THEOU

SN Az Istenszülő ikonokon található felirat, jelentése Isten anyja.

BT [FELIRATOK](#)

MIKLÓS IKON U SZENT MIKLÓS IKON

MONOFIZITIZMUS

SN Krisztus emberi természetének az istenibe való beleolvadását valló, így az emberség ábrázolását tiltó eretnokség.

BT [IKONROMBOLO ÉRETNEKSÉGEK](#)

MOSZKVAI ISKOLA

SN A XV.századi orosz ikonfestészet Rubljovval kezdődő és Gyioniszijjal folytatódó fénykora.

BT [OROSZ IKONFESTÉSZET](#)

RT [RUBLJOV, ANDREJ](#)

MOZAIK IKON

SN Magas fokon művelt mozaik-technikával készült ikonok.

BT [IKON](#)

RT [KOMNÉNOSZ DINASZTIA KORA](#)

NAGY DEÉSZISZ

SN Pantokrátor Krisztus trónusa elé kérő imával járulók sora : Mária és Keresztelő Szent János, Mihály és Gábor arkangyalok, Péter és Pál főapostolok, evangélisták, szentek.

BT [DEÉSZISZ](#)

RT [IKONOSZTÁZION](#)

[PANTOKRÁTOR](#)

NAGY SZENT BAZIL U BASZILEIOSZ, NAGY

NAZIANZI SZENT GERGELY U GERGELY, NASZIANSZOSZI

NEM KÉZZEL ALKOTOTT IKON U ARKHEIROPOEITOSZ

NIKAIAI HITVALLÁS

SN 325-ben az első nikaiai egyetemes zsinat, elítélte az arianizmust, a homousziosz fogalmával hitet tett mind az egység, mind a különbözőség mellett szentháromságtani viszonylatban.

RT [ARIANIZMUS](#)
[ATHANASZIOSZ, ALEXANDRIAI](#)
[KRISZTOLÓGIAI VITÁK](#)
[HOMOUSZION](#)

NIZZAI SZENT GERGELY U GERGELY, NÜSSZAI

NYUGATI SZLÁV IKONFESTÉSZET

SN Ukrajna, Fehéroroszország és Lengyelország ikonjai képviselik ezt a stílust, érezhető nyugati hatással.

BT [POSTBIZÁNCI IKONFESTÉSZET](#)

OKLÁD

SN Az ikonokat gyakran díszítő, művészi kovácsolt, cizellált gyöngy vagy drágakő díszítésű fémburkolat, mely csak a fejét, kezeket, lábakat hagyja szabadon.

BT [FÉMBORÍTÁSOK](#)

RT [BASMÁ](#)
[MANDORLA](#)
[RIZA](#)

OLIFA

SN Régi Áthosz-hegyi recept alapján főtt lenolajból, gyantából és ásványi sókból készült lakk.

RT [LAKKOZÁS](#)

ORANS

SN Az Istenanya ábrázolások egyik legősibb típusa. Az Istenszülőt szemből, égre emelt kézzel, könyörgő mozdulattal ábrázolja.

BT [ISTENSZÜLŐ IKONOK](#)
NT [JEL ISTENANYJA IKON](#)

OROSZ HÉSZÜKHAZMUS

- SN Az ortodox lelki tapasztalat egyik misztikus iránya. Teológiai alapot nyújt az ember átistenüléséről és a Szentlélek megvilágosító hatásáról vallott ősi keresztény tanításnak. Előzménye Teológus szent Simeon, orosz képviselője Radonyezsi szent Szerгий
- BT [HÉSZÜKHAZMUS](#)
- RT [GREK, FEOFAN](#)
[OROSZ IKONFESTÉSZET](#)
[RUBLJOV, ANDREJ](#)

OROSZ IKONFESTÉSZET

- SN A XI –XVII. századok orosz ikonfestészete.
- BT [IKONFESTÉSZETI STÍLUSOK](#)
- NT [KIJEVI RUSZ IKONFESTÉSZETE](#)
[MOSZKVAI ISKOLA](#)
[PSZKOVI ISKOLA](#)
- RT [OROSZ HÉSZÜKHAZMUS](#)
[SZTOGLAV](#)

ORTODOX IKON U IKON

ORTODOX IKONOGRÁFIA

- SN A keleti keresztény egyház képi nyelve.
- BT [IKONOGRÁFIA](#)
- RT [ÁBRÁZOLÁSMODELLEK](#)
[ÁBRÁZOLÁSTÍPUSOK](#)
[IKON](#)

ORTODOXIA GYŐZELME

- SN Theodóra császárnő támogatásával összehívott egyetemes zsinat 843-ban végleg helyreállította az ikontiszteletet és lezárta az ikonrombolás korszakát.
- RT [IKONROMBOLÁS KORSZAKA](#)
[ORTODOXIA ÜNNEPE](#)

ORTODOXIA ÜNNEPE

SN Nagyböjt első vasárnapja a keleti keresztény egyházban a 843-as konstantinápolyi, ikonrombolást lezáró zsinat óta.

RT [ORTODOXIA GYŐZELME](#)

ÓSZÖVETSÉGI SZENTHÁROMSÁG

SN A Szentháromságot az Ábrahámot meglátogató három angyal alakjában ábrázoló ikonok. Legismertebb változata a típust megalkotó Rubljovnak az „ikonok ikonjának” is nevezett azonos című alkotása.

BT [ÓSZÖVETSÉGI TRINITÁS IKONOK](#)

RT [RUBLJOV, ANDREJ](#)

ÓSZÖVETSÉGI TRINITÁS IKONOK

BT [TRINITÁS IKONOK](#)

NT [ÓSZÖVETSÉGI SZENTHÁROMSÁG](#)

RT [ÚJSZÖVETSÉGI TRINITÁS IKONOK](#)

PALAILOGOSZ-RENEZÁNSZ

SN XIV. század első fele. Az ezeréves bizánci kultúra utolsó állomása, jellemzője a szépség és lelki mélység, jelzője a humanista. Az ókori formák tisztelete a bizánci klasszicizmus formájában valósul meg.

RT [BIZÁNCI IKONFESTÉSZET](#)

[GERGELY, PALAMASZ](#)

[PALAMIZMUS](#)

PALAMASZ SZENT GERGELY U GERGELY, PALAMASZ

PALAMIZMUS

SN XIV. század második fele. Palamasz Szent Gergely Athosz-hegyi tudós szerzetes mozgalma, mely a hészükhíát, az Istennel való misztikus egyesülés korai keresztény hagyományát hirdette szemben a palailogosz reneszánsz humanizált hitével.

RT [HÉSZÜKHAZMUS](#)

[PALAILOGOSZ RENESZÁNSZ](#)

[GERGELY, PALAMASZ](#)

PANAGIA

- SN Az Istenszülő-ikonokon gyakran megtalálható felirat, jelentése legszentebb
BT [FELIRATOK](#)

PANEGIRIKUS-MODELL

- SN A Krisztushoz való hasonlóság a keleti szentségfogalom lényege megértésének a kulcsa. Ez a modell a híres, jelentős embert magasztaló beszéd mintájára létrejött képi ábrázolás.
BT [ÁBRÁZOLÁS- MODELLEK](#)
RT [KRISZTUS IKONOK](#)

PANTOKRÁTOR

- UF URALKODÓ KRISZTUS
SN Mindenek felett uralkodó Krisztus, jobbja áldásra emelkedik, baljában könyvet, törvényének jelképét tartja.
BT [KRISZTUS IKONOK](#)

PATERNITÁS

- SN A keleti keresztény egyháztól idegen, az Atyát is ábrázoló nyugati hatású ikonok.
RT [TRINITÁS IKONOK](#)

PAULIKÁNIZMUS

- SN Fanatikusan képromboló dualisztikus eretnecség, melynek tanítása szerint a Megváltó nem öltött valódi anyagi testet és ennek megfelelően nem is ábrázolható.
BT [IKONROMBOLÓ ERETNEKSÉGEK](#)

PERIGRAPHÉ

- SN Görög szó. Kontúrvázlat, körülírás. A képrombolási viták legalapvetőbb kérdése, hogy Krisztus titokzatos személye megfesthető, körülírható-e vagy sem.
RT [HÜPOSZTASZISZ-VITA](#)
[KHARAKTÉR](#)
[PROSZÓPON](#)

PHÜSZISZ

UF TERMÉSZET

SN Görög szó. Általános fogalomként egy dolog természetére, de nem magára a létezőre, mint egyedire vonatkoztatva használták.

RT [HÜPOSZTASZISZ](#)
[HÜPOSZTASZISZ-VITÁK](#)
[KHALKEDONI DOGMA](#)

POKOLRASZÁLLÁS-IKON U ANASZTAZISZ

POLIPTICHON

SN Hordozható ikonosztázion

BT [IKONOSZTÁZION](#)

POSZTBIZÁNCI IKONFESTÉSZET

BT [IKONFESTÉSZETI STÍLUSOK](#)

NT [BOLGÁR IKONFESTÉSZET](#)
[KRÉTAI ÉS KÖZÉPGÖRÖG IKONFESTÉSZET](#)
[NYUGATI SZLÁV IKONFESTÉSZET](#)
[SZERB IKONFESTÉSZET](#)

PREBIZÁNCI IKONFESTÉSZET

SN I-VI. század. Hellenisztikus hatású művek kora.

BT [BIZÁNCI IKONFESTÉSZET](#)

RT [ENKAUSZTIKA](#)

PRÓFÉTASOR

SN Nagyobb ikonosztázionokon az Apostolsor felett szereplő képsor, próféták vagy egyházatyák ábrázolásaival.

RT [IKONOSZTÁZION](#)

PROSZKÜNÉSZISZ

UF [HÓDOLAT](#)

SN Az ikontisztelők szerint az ikonokat csak tiszteletteljes hódolat illeti meg, mely az ábrázoltra száll.

RT [IKONTISZTELET](#)
[LATREIA](#)
[IKONTISZTELET DOGMÁJA](#)

PROSZÓPON

SN Görögül arcot jelent. Teológiai szempontból az ikonrombolási vita legdőntőbb kérdése, hogy miként képes kifejezni egy emberi arc az isteni hüposztasziszt.

RT [HÜPOSZTASZISZ-VITÁK](#)
[KHARAKTÉR](#)
[PERIGRAPHÉ](#)

PSZKOVI ISKOLA

SN XVI. századi orosz birodalom jelentős ikonfestészet iskolája. Kedvelt témája a liturgikus szövegek allegorikus motívumokkal való ábrázolása.

RT [OROSZ IKONFESTÉSZET](#)

PÜNKÖSD IKON

BT [ÚJSZÖVETSÉGI TRINITÁS IKONOK](#)

REKESZZOMÁNCOS IKON

SN A VIII. században Grúziában megjelenő, rekeszzománc technikával készült, arany hátterű, élénk színű, jellegzetesen ikonok.

BT [IKON](#)
RT [GRÚZ IKONFESTÉSZET](#)

RIZA

SN Az ikonokat gyakran díszítő, művészi kovácsolt, cizellált gyöngy vagy drágakő díszítésű fémburkolat, mely a hátteret fedi, de a testkontúrokat szabadon hagyja.

BT [FÉMBORÍTÁSOK](#)
RT [BASMÁ](#)
[MANDORLA](#)
[OKLÁD](#)

RUBLJOV, ANDREJ

SN Orosz ikonfestő szerzetes, szent, kb.(1360-1430) Az ikonfestészet kiemelkedő alakja. Leghíresebb műve az Ószövetségi Szentháromság című ikon.

RT [GREK, FEOFAN](#)
[MOSZKVAI ISKOLA](#)
[OROSZ HÉSZÜKHAZMUS](#)
[ÓSZÖVETSÉGI SZENTHÁROMSÁG](#)

SZÁZCIKKELYES ZSINAT U SZTOGLAV

SZEMÉLY U HÜPOSZTASZISZ

SZENT MIKLÓS IKON

UF MIKLÓS IKON

SN Az állandó alapképek egyike, a keleti keresztény egyház védőszentjével, Miklós (IV.sz.), Müra püspökével.

BT [ÁLLANDÓ ALAPKÉPEK](#)

SZENTHÁROMSÁG IKONOK U TRINITÁS IKONOK

SZERB IKONFESTÉSZET

SN A Bizánci Birodalom bukása után a Balkánon jelentős ikonfestő iskolák vitték tovább a bizánci hagyományokat. Kiemelkedőek Longin XVI.sz.-i szerzetes, művész és költő ikonjai.

BT [POSZTBIZÁNCI IKONFESTÉSZET](#)

SZÍNEVÁLTOZÁS IKON

SN Tábor hegyén az Atya hangban, a Szentlélek felhőben, a Fiú fényben való megnyilatkozását ábrázoló ikontípus.

BT [ÚJSZÖVETSÉGI TRINITÁS IKONOK](#)

SZÍNSZIMBOLIKA

SN Az egyes gyakran használt színek és szimbolikus jelentéseik az ikonfestészetben.

NT [ARANY SZÍN](#)
[BARNA SZÍN](#)
[BÍBOR SZÍN](#)

[FEHÉR SZÍN](#)
[FEKETE SZÍN](#)
[KÉK SZÍN](#)

RT [IKONFESTÉSZETI KÁNON](#)

SZTOGLAV

UF SZÁZCIKKELYES ZSINAT

SN 1551. Moszkva. Az egyházi élet különböző területeinek szabályozására hívták össze. Az ikonfestészetben tapasztalható öntörvényűséget próbálja korlátozni, célja visszatérni a régebbi mintákhoz. Mércéként nevezi meg Rubljov alkotásait.

RT [OROSZ IKONFESTÉSZET](#)

TÁBLAKÉSZÍTÉS

SN Ácsmunka. Az adott földrajzi területnek megfelelően ciprus-, mogyóró-, hárs-, vagy fenyőfából készítették a táblát, hátoldalát merevítőlécekkel rögzítették.

RT [IKONFESTÉSZET](#)
[MÉLYÍTETT KÉPMEZŐ](#)

TEOLÓGIAI VITA MODELL

SN Teológiai kérdéseket tárgyalnak képi nyelven. A Szentháromság ikonok jellemzően e modell alapján készültek.

BT [ÁBRÁZOLÁS-MODELLEK](#)
[TRINITÁS IKONOK](#)

TERMÉSZET U PHÜSZISZ

TOPOSZOK

SN Korokon átívelő, azonos jelentéssel bíró és közérthető sémák.

RT [ÁBRÁZOLÁS-MODELLEK](#)

TRINITÁS IKONOK

UF SZENTHÁROMSÁG IKONOK

BT [ÁBRÁZOLÁSTÍPUSOK](#)

NT [ÓSZÖVETSÉGI TRINITÁS IKONOK](#)
[ÚJSZÖVETSÉGI TRINITÁS IKONOK](#)

RT [PATERNITÁS](#)
[TEOLÓGIAI VITA MODELL](#)

TRIPTICHON

SN Szárnyasoltár. Három részből álló behajtható ikon.

BT [IKON](#)

TRÓNOLÓ KRISZTUS

SN A Deészisz rendjében központi helyet elfoglaló ábrázolás.

BT [KRISZTUS IKONOK](#)

TRÓNUSIKONOK U ALAPKÉPEK

TRULLOSZI ZSINAT

SN 692-ben zajlott, az 5. és 6. egyetemes zsinatot egészítette ki. Lezárta azt a hosszú küzdelmet, amelyet az egyház folytatott a Jézus Krisztus személyében egyesülő két természet helyes megvallásáért.

RT [TRULLOSZI ZSINAT 82. KÁNONJA](#)
[KRISZTOLÓGIAI VITÁK](#)

TRULLOSZI ZSINAT 82. KÁNONJA

SN E kánon képezi a liturgikus művészet elméleti alapját. Kimondja, hogy a művészet eszközeivel a „hogyan”-ra vonatkozó szimbolizmus segítségével az isteni dicsőség visszfénye ábrázolható.

RT [TRULLOSZI ZSINAT](#)

ÚJSZÖVETSÉGI TRINITÁS IKONOK

BT [TRINITÁS IKONOK](#)

NT [KRISZTUS MEGKERESZTELKEDÉSE IKON](#)

[PÜNKÖSD IKON](#)

[SZÍNEVÁLTOZÁS IKON](#)

RT [ÓSZÖVETSÉGI TRINITÁS IKONOK](#)

URALKODÓ KRISZTUS U PANTOKRÁTOR

ÚTMUTATÓ ISTENSZÜLŐ U HODIGITRIA

ÜNNEPSOR

SN A liturgikus év ünnepeit képekben elbeszélő ikonsor.

RT [IKONOSZTÁZION](#)

VÁSZONBORÍTÁS

SN Az ókor óta szokás az ikon állati enyvvvel előkezelt fatáblájának lenvászonnal történő bevonása a repedések megelőzése miatt és az egységes felület biztosítása érdekében.

RT [ALAPOZÁS](#)

HIERARCHIKUS RÉSZ

- ABGÁR
- ÁBRÁZOLÁSMODELLEK
 - DRÁMAI MODELL
 - EPIKUS MODELL
 - PANEGIRIKUS MODELL
 - TEOLÓGIAI-VITA MODELL
- ÁBRÁZOLÁSTÍPUSOK
 - HAGIOGRAFIKUS IKONOK
 - MENOLOGION
 - ISTENSZÜLŐ IKONOK
 - HODIGITRIA
 - ELEUSZA
 - ORANS
 - JEL ISTENANYJA IKON
 - KRISZTUS IKONOK
 - ANASZTASZISZ
 - ARKHEIROPOEITOSZ
 - PANTOKRÁTOR
 - TRÓNOLÓ KRISZTUS
 - TRINITÁS IKONOK
 - ÓSZÖVETSÉGI TRINITÁS IKONOK
 - ÓSZÖVETSÉGI SZENTHÁROMSÁG
 - ÚJSZÖVETSÉGI TRINITÁS IKONOK
 - KRISZTUS MEGKERESZTELKEDÉSE IKON
 - PÜNKÖSD IKON
 - SZÍNEVÁLTÓZÁS IKON
- ALAPKÉPEK
 - ÁLLANDÓ ALAPKÉPEK
 - DESZPOTIKUS IKONOK
 - ISTENSZÜLŐ IKONOK
 - HODIGITRIA
 - ELEUSZA
 - ORANS
 - JEL ISTENANYJA IKON
 - PANTOKRÁTOR
 - SZENT MIKLÓS IKON
 - CÍMÜNNEP IKON
- ALAPOZÁS
 - ÁLLANDÓ ALAPKÉPEK
 - DESZPOTIKUS IKONOK
 - ISTENSZÜLŐ IKONOK
 - HODIGITRIA
 - ELEUSZA
 - ORANS
 - JEL ISTENANYJA IKON

- - - PANTOKRÁTOR IKON
- - SZENT MIKLÓS IKON
- ANALOGION
- ANASZTASZISZ
- APOSTOLSOR
- ARANY SZÍN
- ARANYOZÁS
- ARIANIZMUS
- ARKHEIROPOEITOSZ
- ASSZISZT
- ATHANASZIOSZ
- BARNA SZÍN
- BASMA
- BASZILEIOSZ
- BESZENTELÉS
- BÍBOR SZÍN
- BIZÁNCI IKONFESTÉSZET
- - GRÚZ IKONFESTÉSZET
- - PREBIZÁNCI IKONFESTÉSZET
- BOLGÁR IKONFESTÉSZET
- BOLUS
- CÍMÜNNEP IKON
- DEÉSZISZ
- - NAGY DEÉSZISZ
- DESZPOTIKUS IKONOK
- - ISTENSZÜLŐ IKONOK
- - - HODIGITRIA
- - - ELEUSZA
- - - ORANS
- - - - JEL ISTENANYJA IKON
- - PANTOKRÁTOR
- DIAKÓNUSI AJTÓK
- DOKETIZMUS
- DOMBORÍTOTT IKON
- DRÁMAI MODELL
- EGYHÁZATYÁK
- - ATHANASZIOSZ, ALEXANDRIAI
- - JÁNOS, DAMASZKUSZI
- - KAPPADÓKIAI ATYÁK
- - - BASZILEIOSZ, NAGY
- - - GERGELY, NASZIANSZOSZI
- - - GERGELY, NÜSSZAI
- ELEUSZA
- ELŐRAJZOLÁS
- ENKAUSZTIKA
- EPIKUS MODELL
- FEHÉR SZÍN
- FEKETE SZÍN
- FELIRATOK
- - MÉTÉR THEOU

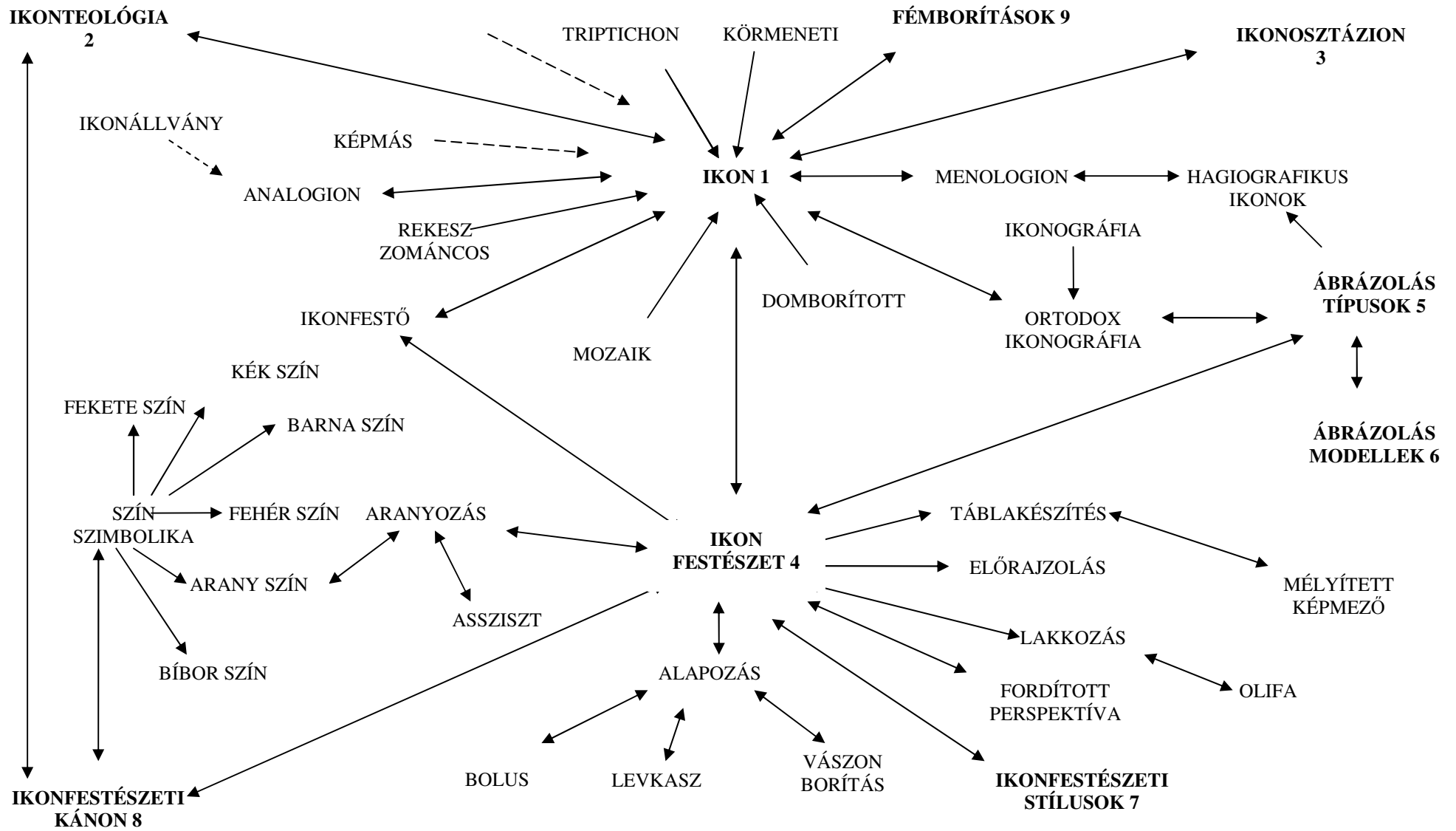
- - ICXC NIKA
- - PANAGIA
- FÉMBORÍTÁSOK
- - BASMA
- - MANDORLA
- - OKLÁD
- - RIZA
- FESTÓKÖNYVEK
- - HERMENEIAI
- FORDÍTOTT PERSPEKTÍVA
- FURNA, DA DIONÜSZOSZ
- GERGELY, NASZIAN SZOSZI
- GERGELY, NÜSSZAI
- GERGELY, PALAMASZ
- GREK, FEOFAN
- GRÚZ IKONFESTÉSZET
- HAGIOGRAFIKUS IKONOK
- - MENOLOGION
- HERMENEIA
- HÉSZÜKHAZMUS
- - OROSZ HÉSZÜKHAZMUS
- HÉSZÜKHAZMUS KORA
- HODIGITRIA
- HOMOUSZION
- HÜPOSZTASZISZ
- HÜPOSZTASZISZ VITÁK
- ICXC NIKA
- IKON
- - DOMBORÍTOTT IKON
- - KÖRMENETI IKON
- - MENOLOGION
- - MOZAIK IKON
- - REKESZZOMÁNCOS IKON
- - TRIPTICHON
- IKONFESTÉSZET
- IKONFESTÉSZETI KÁNON
- IKONFESTÉSZETI STÍLUSOK
- - BIZÁNCI IKONFESTÉSZET
- - - GRÚZ IKONFESTÉSZET
- - - PREBIZÁNCI IKONFESTÉSZET
- - KORTÁRS IKONFESTÉSZET
- - OROSZ IKONFESTÉSZET
- - - KIJEVI RUSZ IKONFESTÉSZETE
- - - MOSZKVAI ISKOLA IKONFESTÉSZETE
- - - PSZKOVI ISKOLA IKONFESTÉSZETE
- - POSZTBIZÁNCI IKONFESTÉSZET
- - - BOLGÁR IKONFESTÉSZET
- - - KRÉTAI ÉS KÖZÉP-GÖRÖG IKONFESTÉSZET
- - - NYUGATI SZLÁV IKONFESTÉSZET
- - - SZERB IKONFESTÉSZET

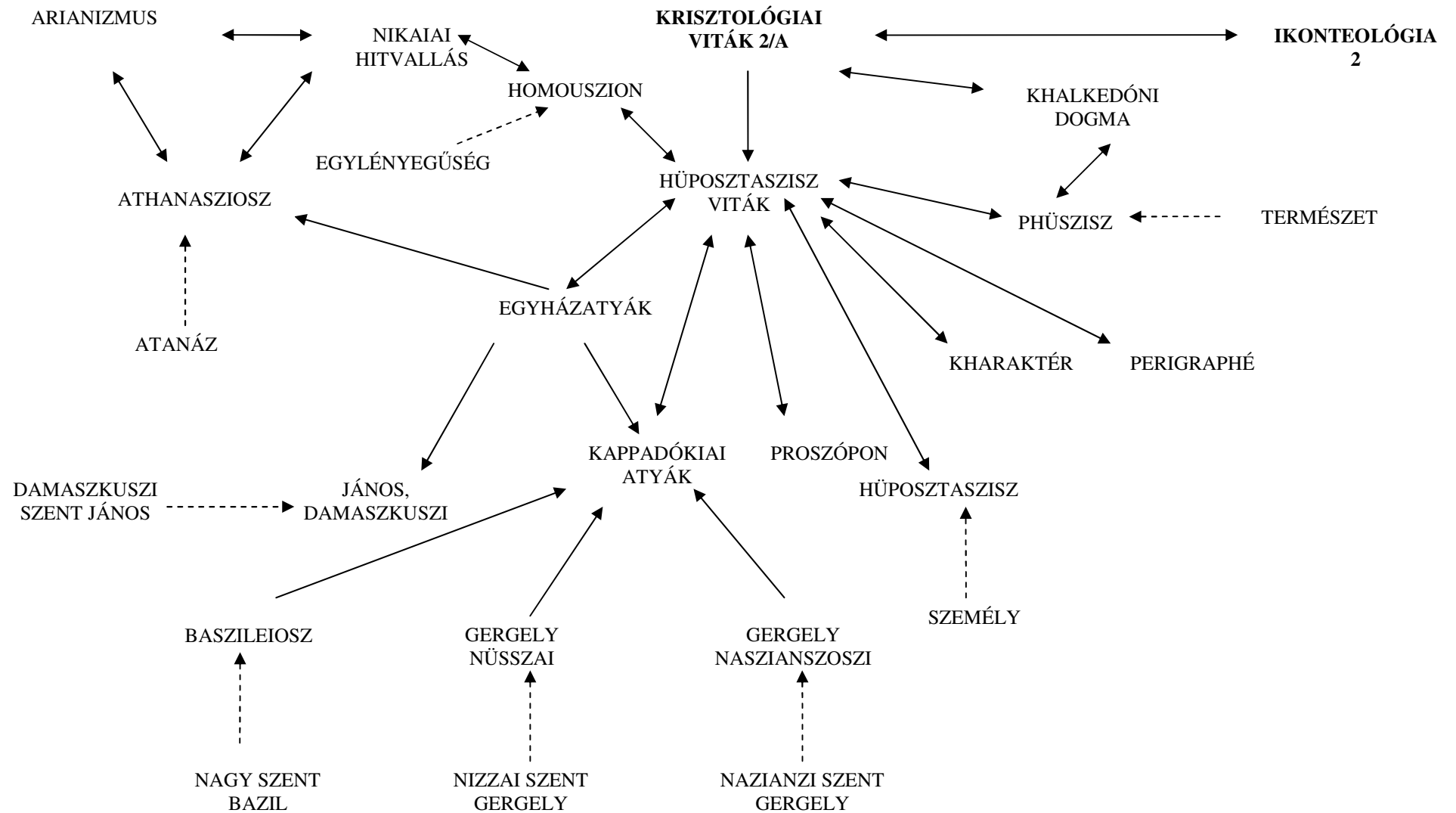
- IKONFESTŐ
- IKONOGRÁFIA
- - ORTODOX IKONOGRÁFIA
- IKONOSZTÁZION
- - POLIPTICHON
- IKONOKLASZTA ZSINAT
- IKONROMBOLÁS
- IKONROMBOLÁS KORSZAKA
- IKONROMBOLÓ ERETNEKSÉGEK
- - DOKETIZMUS
- - MONOFIZITIZMUS
- - PAULIKÁNIZMUS
- IKONTEOLÓGIA
- IKONTISZTELET
- IKONTISZTELET DOGMÁJA
- ÍRÁSMINTÁK
- ISTENSZÜLŐ IKONOK
- - HODIGITRIA
- - ELEUSZA
- - ORANS
- - - JEL ISTENANYJA IKON
- JÁNOS, DAMASZKUSZI
- JEL ISTENANYJA IKON
- KAPPADÓKIAI ATYÁK
- - BASZILEIOSZ, NAGY
- - GERGELY, NASZIANSZOSZI
- - GERGELY, NÜSSZAI
- KÉK SZÍN
- KENYÉRPECSÉT
- KERESZTREFESZÍTÉS-CSOPORT
- KHALKEDONI DOGMA
- KHARAKTÉR
- KIJEVI RUSZ IKONFESTÉSZETE
- KIRÁLYI AJTÓ
- KOMNÉNOSZ-DINASZTIA KORA
- KORTÁRS IKONFESTÉSZET
- KÖRMENETI IKON
- KRÉTAI ÉS KÖZÉP-GÖRÖG IKONFESTÉSZET
- KRISZTOLÓGIAI VITÁK
- - HÜPOSZTASZISZ VITÁK
- KRISZTUS IKONOK
- - ANASZTASZISZ
- - ARKHEIROPOEITOSZ
- - PANTOKRÁTOR
- - TRÓNOLÓ KRISZTUS
- KRISZTUS MEGKERESZTELKEDÉSE IKON
- LAKKOZÁS
- LATREIA
- LEVKASZ
- MAKEDÓN KORSZAK

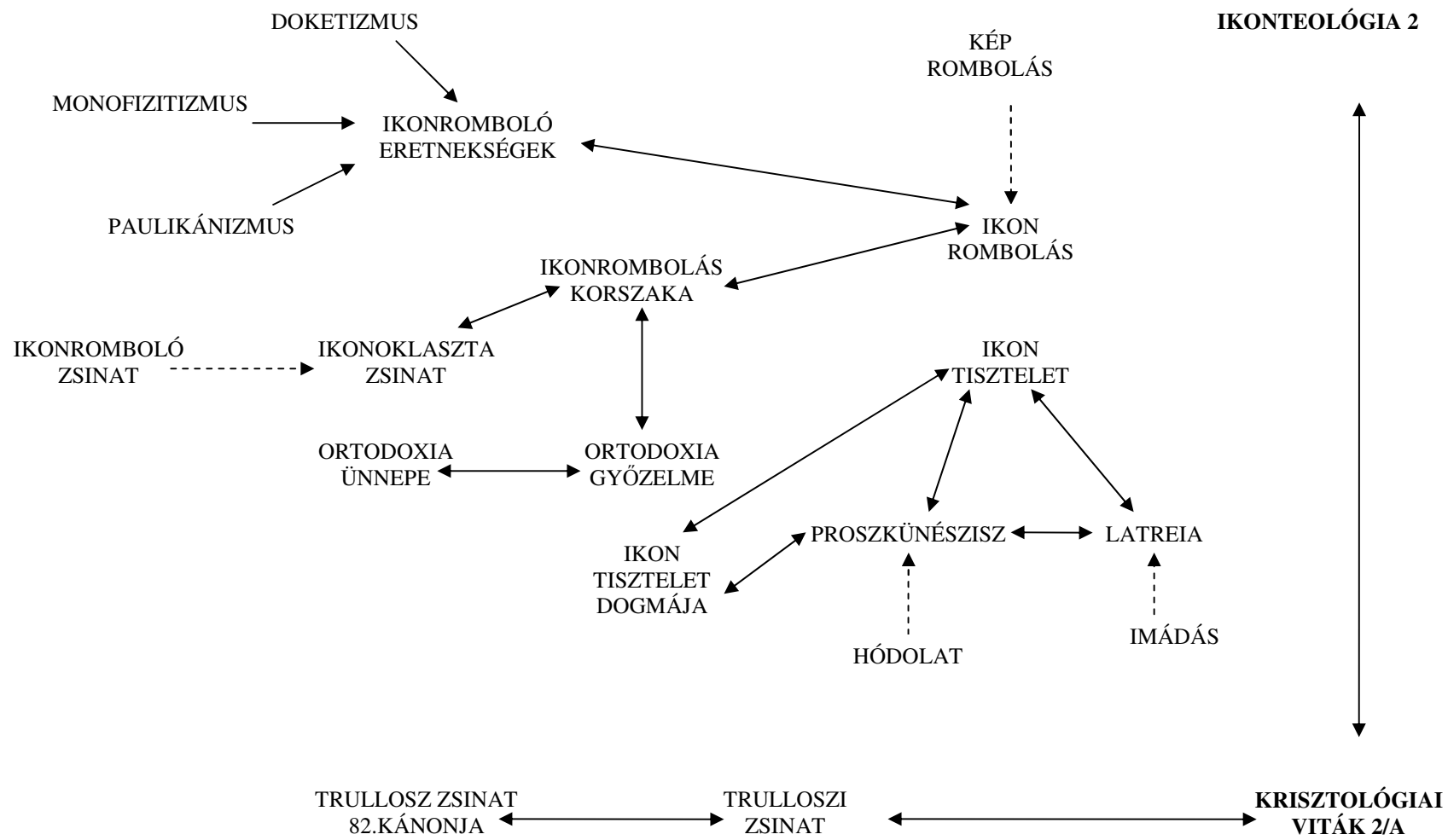
- MANDORLA
- MÉLYÍTETT KÉPMEZŐ
- MENOLOGION
- MÉTÉR THEOU
- MONOFIZITIZMUS
- MOSZKVAI ISKOLA
- MOZAIK IKON
- NAGY DEÉSZISZ
- NIKAIAI HITVALLÁS
- NYUGATI SZLÁV IKONFESTÉSZET
- OKLÁD
- OLIFA
- ORANS
- - JEL ISTENANYJA IKON
- OROSZ HÉSZŰKHAZMUS
- OROSZ IKONFESTÉSZET
- - KIJEVI RUSZ IKONFESTÉSZETE
- - MOSZKVAI ISKOLA IKONFESTÉSZETE
- - PSZKOVI ISKOLA IKONFESTÉSZETE
- ORTODOX IKONOGRÁFIA
- ORTODOXIA GYŐZELME
- ORTODOXIA ÜNNEPE
- ÓSZÖVETSÉGI SZENTHÁROMSÁG
- ÓSZÖVETSÉGI TRINITÁS IKONOK
- - ÓSZÖVETSÉGI SZENTHÁROMSÁG
- PALAILOGOSZ-RENEZÁNSZ
- PALAMIZMUS
- PANAGIA
- PANEGIRIKUS-MODELL
- PANTOKRÁTOR
- PATERNITÁS
- PAULIKÁNIZMUS
- PERIGRAPHÉ
- PHÜSZISZ
- POLIPTICHON
- POSZTBIZÁNCI IKONFESTÉSZET
- - BOLGÁR IKONFESTÉSZET
- - KRÉTAI ÉS KÖZÉPGÖRÖG IKONFESTÉSZET
- - NYUGATI SZLÁV IKONFESTÉSZET
- - SZERB IKONFESTÉSZET
- PREBIZÁNCI IKONFESTÉSZET
- PRÓFÉTASOR
- PROSZKÜNÉSZISZ
- PROSZÓPON
- PSZKOVI ISKOLA
- PÜNKÖSD IKON
- REKESZZOMÁNCOS IKON
- RIZA
- RUBLJOV, ANDREJ
- SZENT MIKLÓS IKON

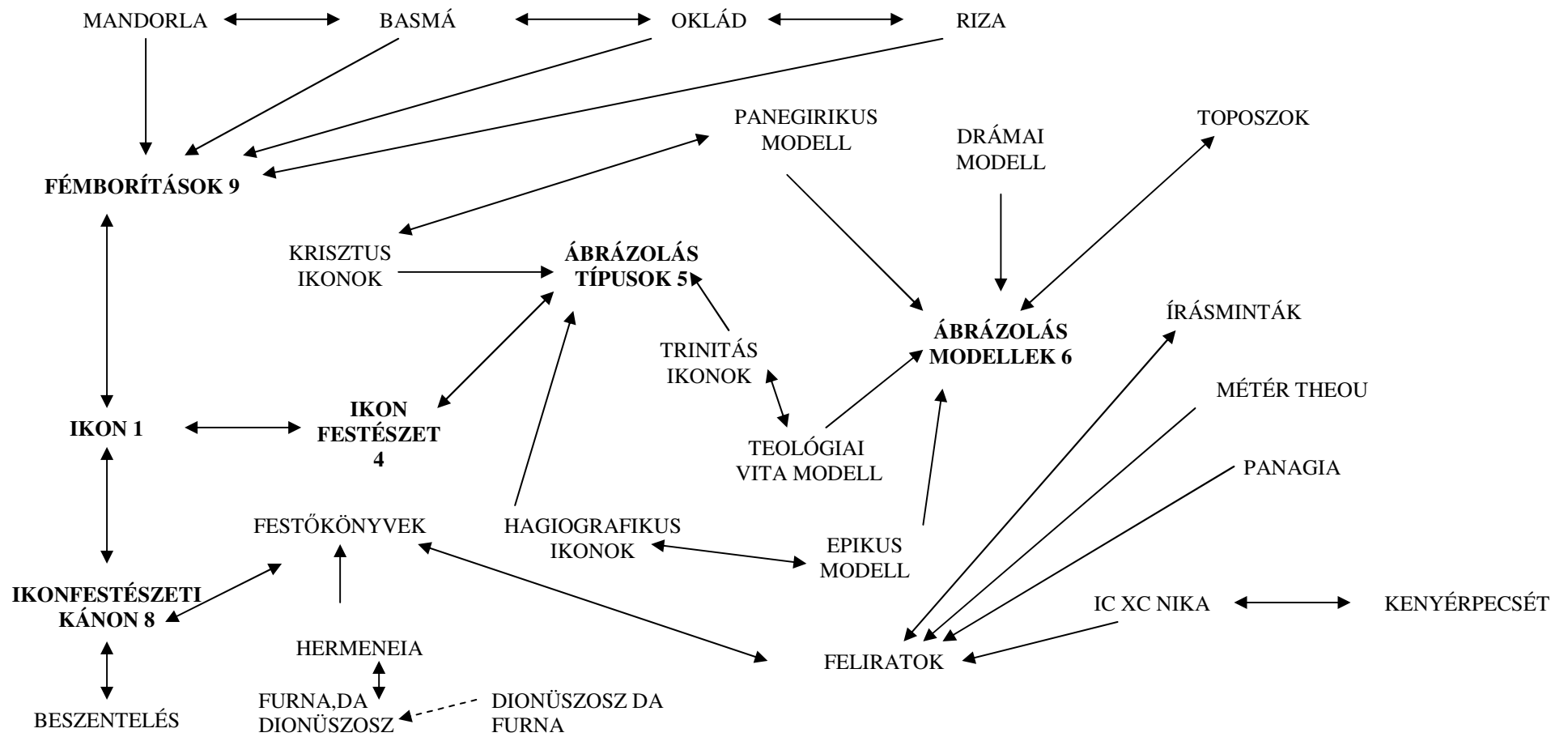
- SZERB IKONFESTÉSZET
- SZÍNEVÁLTOZÁS IKON
- SZÍNSZIMBOLIKA
- - ARANY SZÍN
- - BARNA SZÍN
- - BÍBOR SZÍN
- - FEHÉR SZÍN
- - FEKETE SZÍN
- - KÉK SZÍN
- SZTOGLAV
- TÁBLAKÉSZÍTÉS
- TEOLÓGIAI VITA MODELL
- TOPOSZOK
- TRINITÁS IKONOK
- - ÓSZÖVETSÉGI TRINITÁS IKONOK
- - -ÓSZÖVETSÉGI SZENTHÁROMSÁG
- - ÚJSZÖVETSÉGI TRINITÁS IKONOK
- - - KRISZTUS MEGKERESZTELKEDÉSE IKON
- - - PÜNKÖSD IKON
- - - SZÍNEVÁLTOZÁS IKON
- TRIPTICHON
- TRÓNOLÓ KRISZTUS
- TRULLOSZI ZSINAT
- TRULLOSZI ZSINAT 82. KÁNONJA
- ÚJSZÖVETSÉGI TRINITÁS IKONOK
- - KRISZTUS MEGKERESZTELKEDÉSE IKON
- - PÜNKÖSD IKON
- - SZÍNEVÁLTOZÁS IKON
- ÜNNEPSOR
- VÁSZONBORÍTÁS

GRAFIKUS RÉSZ

PERMUTÁLT LISTA

KIRÁLYI DIAKONUSI	ABGÁR AJTÓ AJTÓK ALAPKÉPEK ALAPKÉPEK ALAPOZÁS ANALOGION ANASZTASZISZ APOSTOLSOR ARANYOZÁS ARIANIZMUS ARKHEIROPOEITOSZ ASSZISZT
ÁLLANDÓ	ATANÁZ U ATHANASZIOSZ, ALEXANDRIAI ATHANASZIOSZ ATYÁK BASMÁ BASZILEIOSZ BAZIL U BASZILEIOSZ BESZENTELÉS BOLUS DAMASZKUSZI SZENT JÁNOS U JÁNOS, DAMASZKUSZI DEÉSZISZ DEÉSZISZ DIONÜSZOSZ DA FURNA U FURNA,DADIONÜSZOSZ DOGMA DOGMÁJA DOKETIZMUS EGYHÁZATYÁK EGLÉNYEGŰSÉG U HOMOUSZION ELEUSZA ELŐRAJZOLÁS ENKAUSZTIKA ERETNEKSÉGEK FELIRATOK FÉMBORÍTÁSOK FESTŐKÖNYVEK FURNA GERGELY GERGELY GERGELY GOLGOTA U KERESZTREFESZÍTÉS-CSOPORT
ALEXANDRIAI KAPPADÓKIAI	
NAGY SZENT	
NAGY	
KHALKEDONI IKONTISZTELET	
IKONROMBOLÓ	
DIONÜSZOSZ DA NASZIANSZOSZI NÜSSZAI PALAMASZ KERESZT-KOMPOZÍCÓ	

FEOFAN

OROSZ

NIKAIAI

CÍMÜNNEP

DOMBORÍTOTT

JEL ISTENANYJA

KÖRMENETI

KRISZTUS

MEGKERESZTELKEDÉSE

MOZAIK

NEM KÉZZEL ALKOTOTT

ORTODOX

POKOLRASZÁLLÁS

PÜNKÖSD

SZENT MIKLÓS

SZÍNEVÁLTOZÁS

REKESZZOMÁNCOS

DESZPOTIKUS

HAGIOGRAFIKUS

ISTENSZÜLŐ

KRISZTUS

ÓSZÖVETSÉGI TRINITÁS

TRINITÁS

ÚJSZÖVETSÉGI TRINITÁS

BIZÁNCI

BOLGÁR

GRÚZ

KORTÁRS

KRÉTAI ÉS KÖZÉP-

GÖRÖG

NYUGATI SZLÁV

OROSZ

POSZBIZÁNCI

PREBIZÁNCI

SZERB

KIJEVI RUSZ

MOSZKVAI ISKOLA

PSZKOVI ISKOLA

GREK

HERMENEIA

HÉSZÜKHAZMUS KORA

HÉSZÜKHAZMUS

HITVALLÁS

HODIGITRIA

HÓDOLAT U PROSZKÜNÉSZISZ

HOMOUSZION

HÜPOSZTASZISZ

ICXC NIKAI

IKON

IKON

IKON

IKON

IKON

IKON

IKON U ARKHEIROPOEITOSZ

IKON

IKON U ANASZTASZISZ

IKON

IKON

IKON

IKON

IKONÁLLVÁNY U ANALOGION

IKONFESTŐ

IKONOK

IKONOK

IKONOK

IKONOK

IKONOK

IKONOK

IKONOK

IKONFESTÉSZET

IKONFESTÉSZET

IKONFESTÉSZET

IKONFESTÉSZET

IKONFESTÉSZET

IKONFESTÉSZET

IKONFESTÉSZET

IKONFESTÉSZET

IKONFESTÉSZET

IKONFESTÉSZET

IKONFESTÉSZET

IKONFESTÉSZETE

IKONFESTÉSZETE

IKONFESTÉSZETE

IKONFESTŐ

	PALAMASZ SZENTGERGELY U GERGELY
	PALAMIZMUS
	PANAGIA
	PANTOKRÁTOR
	PATERNITÁS
	PAULIKANIZMUS
	PERIGRAPHÉ
	PHÜSZISZ
	POLIPTICHON
	PRÓFÉTASOR
	PROSZKÜNÉSZISZ
	PROSZÓPON
	RIZA
	RUBLJOV, ANDREJ
	PERSPEKTÍVA
	STÍLUSOK
	SZEMÉLY U HÜPOSZTASZISZ
	SZENTHÁROMSÁG
	SZENTHÁROMSÁG IKONOK U TRINITÁS
	IKONOK
	SZÍN
	SZÍN
	SZÍN
	SZÍN
	SZÍN
	SZÍN
	SZÍN
	SZÍNSZIMBOLIKA
	SZTOGLAV
	TÁBLAKÉSZÍTÉS
	TERMÉSZET U PHÜSZISZ
	TÍPUSOK
	TOPOSZOK
	TRIPTICHON
	TRÓNUSIKONOK
	ÜNNEPSOR
	VÁSZONBORÍTÁS
	VITÁK
	VITÁK
	ZSINAT
	ZSINAT U IKONOKLASZTA ZSINAT
	ZSINAT U SZTOGLAV
	ZSINAT
	ZSINAT 82. KÁNONJA
FORDÍTOTT	
IKONFESTÉSZETI	
ÓSZÖVETSÉGI	
ARANY	
BARNA	
BÍBOR	
FEHÉR	
FEKETE	
KÉK	
ÁBRÁZOLÁS	
HÜPOSZTASZISZ	
KRISZTOLÓGIAI	
IKONOKLASZTA	
KÉPROMBOLÓ	
SZÁZCIKKELYES	
TRULLOSZI	
TRULLOSZI	

FORRÁSOK

Chadwick, Henry : A korai egyház. – Bp. : Osiris, 1999.

Florenszkij, Pavel : Az ikonosztáz. – Bp. : Corvina, 1988.

Ikonen.- Berlin : Union Verlag, 1975.

Musebrink, Philomena : Istenszülő ikonok Vlagyimirtől Máriapócsig.-
Nyíregyháza : Örökségünk Kiadó, 1994.

Nagy Márta : Ikonfestészet Magyarországon.- Debrecen : Kossuth Egyetemi
Kiadó, 2000.

Nagy Márta : Ortodox ikonosztázionok magyarországon. – Debrecen :
Magánkiadás, 1994.

Popova, Olga : Az ikon. – Officina '96 Kiadó, 1996.

Ruzsa György : Orosz fém ikonok. – Bp. : Kurucz Gábor, 1996.

Schönborn, Christoph : Krisztus ikonja. – Holnap Kiadó, 1997.

Uszpenszkij, Leonyid : Az ikon teológiája az ortodox egyházban. – Bp. :
Kairosz, 2003.

FELHASZNÁLT IRODALOM

B. Hajdú Ágnes, Babiczky Béla : Bevezetés az információkereső nyelvek elméletébe és gyakorlatába. –Bp. : Universitas, 1998.

Domokos Miklósné : Tezaurusz szerkesztés. –Bp. : OSZK KMK NIP, 1973.

Horváth Tibor, Varga Dénes : Információs tezauruszok. –Bp. : OSZK KMK NIP, 1977.

Könyvtárosok kézikönyve 2. kötet Feltárás és visszakeresés. Szerk. Horváth Tibor, Papp István. –Bp. : Osiris, 2001.

MSZ 3418-87 Magyar nyelvű információkereső tezauruszok szerkezete, részei és formái. –Bp. : Magyar Szabványügyi Hivatal, 1987.

Pálvölgyi Mihály : Információfeldolgozás, információkereső nyelvek. – Szombathely : Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola, 1998.

Ungváry Rudolf : Tezaurusz-technológia. –Bp. : OSZK KMK NIP, 1979.